

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim gerekçeleri ile ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Deniz BAYKAL
Antalya Milletvekili
CHP Genel Başkanı

2. Uğur AKSÖZ	Adana Milletvekili
3. Mehmet Ziya YERGÖK	Adana Milletvekili
4. Şevket GÜRSOY	Adıyaman Milletvekili
5. Naci ASLAN	Ağrı Milletvekili
6. Zekeriya AKINCI	Ankara Milletvekili
7. İsmail DEĞERLİ	Ankara Milletvekili
8. Bayram Ali MERAL	Ankara Milletvekili
9. Feridun Fikret BALOĞLU	Antalya Milletvekili
10. Hüseyin EKMEKÇİOĞLU	Antalya Milletvekili
11. Nail KAMACI	Antalya Milletvekili
12. Mehmet BOZTAŞ	Aydın Milletvekili
13. Mehmet Mesut ÖZAKCAN	Aydın Milletvekili
14. Sedat PEKEL	Balıkesir Milletvekili
15. Orhan SÜR	Balıkesir Milletvekili
16. Yaşar TÜZÜN	Bilecik Milletvekili
17. Mehmet KÜÇÜKAŞIK	Bursa Milletvekili

18. Mustafa ÖZYURT
Bursa Milletvekili
19. Ahmet KÜÇÜK
Çanakkale Milletvekili
20. Mustafa GAZALCI
Denizli Milletvekili
21. Mehmet U. NEŞŞAR
Denizli Milletvekili
22. Erol TINASTEPE
Erzincan Milletvekili
23. Esat CANAN
Hakkari Milletvekili
24. Abdulaziz YAZAR
Hatay Milletvekili
25. Yücel ARTANTAŞ
İğdır Milletvekili
26. Mevlüt COŞKUNER
Isparta Milletvekili
27. İsmet ATALAY
İstanbul Milletvekili
28. Hasan AYDIN
İstanbul Milletvekili
29. Ali Rıza GÜLÇİÇEK
İstanbul Milletvekili
30. Hasan Fehmi GÜNEŞ
İstanbul Milletvekili
31. Kemal KILIÇDAROĞLU
İstanbul Milletvekili
32. Ali Kemal KUMKUMOĞLU
İstanbul Milletvekili
33. Onur ÖYMEN
İstanbul Milletvekili
34. Mehmet Ali ÖZPOLAT
İstanbul Milletvekili
35. Sıdika SARİBEKİR
İstanbul Milletvekili
36. Ali TOPUZ
İstanbul Milletvekili
37. Vezir AKDEMİR
İzmir Milletvekili
38. Canan ARITMAN
İzmir Milletvekili
39. Bülent BARATALI
İzmir Milletvekili
40. Ahmet ERSİN
İzmir Milletvekili
41. Türkan MIÇOOĞULLARI
İzmir Milletvekili
42. Muharrem TOPRAK
İzmir Milletvekili
43. Hakkı ÜLKÜ
İzmir Milletvekili
44. Mehmet YILDIRIM
Kastamonu Milletvekili
45. Yavuz ALTINORAK
Kırklareli Milletvekili
46. Hüseyin BAYINDIR
Kırşehir Milletvekili
47. İzzettin ÇETİN
Kocaeli Milletvekili
48. Salih GÜN
Kocaeli Milletvekili
49. Mehmet Sefa SİRMEN
Kocaeli Milletvekili
50. Nezir BÜYÜKCENGİZ
Konya Milletvekili
51. Mahmut DUYAN
Mardin Milletvekili
52. Ali OKSAL
Mersin Milletvekili

53.	Mustafa ÖZYÜREK	Mersin Milletvekili
54.	Şefik ZENGİN	Mersin Milletvekili
55.	Gürol ERGİN	Muğla Milletvekili
56.	Fahrettin ÜSTÜN	Muğla Milletvekili
57.	Ali Cumhur YAKA	Muğla Milletvekili
58.	Kazım TÜRKMEN	Ordu Milletvekili
59.	Necati UZDİL	Osmaniye Milletvekili
60.	Haluk KOÇ	Samsun Milletvekili
61.	İlyas Sezai ÖNDER	Samsun Milletvekili
62.	Engin ALTAY	Sinop Milletvekili
63.	Nurettin SÖZEN	Sivas Milletvekili
64.	Mehmet Vedat MELİK	Şanlıurfa Milletvekili
65.	Mehmet Nuri SAYGUN	Tekirdağ Milletvekili
66.	M. Akif HAMZAÇEBİ	Trabzon Milletvekili
67.	Hasan GÜYÜLDAR	Tunceli Milletvekili
68.	V. Sinan YERLİKAYA	Tunceli Milletvekili
69.	Harun AKIN	Zonguldak Milletvekili
70.	Nadir SARAÇ	Zonguldak Milletvekili

GENEL GEREKÇE

17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen ve "yüzyılın felaketi" olarak adlandırılan depremler, Kocaeli, Bolu, Yalova, Sakarya ve Düzce illerimizde büyük can ve mal kaybına neden olmuştur.

Yaşanan depremler sonucunda Sakarya'da, 3891 vatandaşımız yaşamını yitirmiş, 5180 vatandaşımız da yaralanmıştır. Deprem bu can kayıplarının yanı sıra, ekonomik ve sosyal yaşamda da büyük tahribat yapmış, depremin hemen ardından yaşanan ekonomik kriz, deprem sonrasında alınan önlemlerin amaçlanan etkinlik düzeyinde hayata geçmesini engellemiştir. Depremlerde Adapazarı'nın yüzde 70'i zarar görmüş, 43.025 konut ve 8853 işyeri tamamen yıkılmıştır. Sanayi tesislerinin yüzde 23 tamamen yıkılmış, yüzde 58'i orta hasarlı ve yüzde 19'u da az hasarlıdır. Depremlerin Sakarya'ya verdiği zararların parasal boyutunun 2 milyar Doları aştığı düşünüldüğünde, yörenin üretim gücünün büyük bölümünü depremde yitirdiği gerçeği ortaya çıkmaktadır. Deprem sonrasında alınan önlemler daha çok halkın yaşamını idame ettirmeye ve konut yapımına yönelik olarak planlanmış, bu nedenle Sakarya'nın yok olan üretim gücünü yeniden kazanmasına istenen katkı sağlanamamıştır.

Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarı kriteri dikkate alındığında, depreme mazur kalan illerimizden Kocaeli, Bolu ve Yalova illerinin ilk dört sırada olduğu için 5084 Sayılı Yasanın kapsamına girmediği, Düzce ilinin ise fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarının 1142 ABD Doları olmasından dolayı adı geçen Kanun hükümlerinden yararlandığı görülmektedir. Depremden büyük zarar gören diğer ilimiz Sakarya ise, 2108 ABD Doları fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarına sahip olduğundan 5084 sayılı Kanunun kapsamına alınmamıştır.

5084 Sayılı Yasada yer alan teşvik unsurlarından yararlanılabilmesi, fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarının 1500 Doların altında olması kriterine bağlanmış ve bu kriter için de 2001 yılı baz alınmıştır. Ancak, baz alınan 2001 yılının Sakarya için depremin yaralarının sarıldığı olağanüstü bir zaman kesitine rastlaması, yapılan hesaplamaların gerçek durumu yansıtmamasına neden olmuştur. Deprem sonrasında yöreye yapılan yardımlar, konut, işyeri ve alt yapı inşaatlarının, baz alınan 2001 yılı fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarının belirlenmesinde hesaba katılması,

Sakarya'nın daha düşük olan fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarının daha yüksek bir rakam olarak ortaya çıkmasına neden olmuştur. Depremden dolayı yapılan yardımların dönemsel etkilerini gözetmeyen hesaplama yöntemi, Sakarya'nın deprem öncesindeki sosyal ve ekonomik konumunu yakalamasına engel olduğu gibi, var olan yatırım potansiyelinin de il dışına kaymasına neden olmaktadır. Önlem alınmazsa, bu olumsuz süreç artarak devam edecektir.

Teklifin 1. maddesi ile fert başına gayrisafi yurt içi hâsılanın belirlenmesinde Sakarya için yapılan hesaplamalarda sonucu etkileyecek unsurların göz ardı edilmesinin ortaya çıkardığı yanlışlığı gidermek amacıyla, Sakarya'nın 5084 sayılı Yasada yer alan teşvik unsurlarından yararlandırılması öngörülmüştür.

Teklifin 2. maddesi ile istihdam sağlayıcı yatırımların fizibilite ve yatırım sürecinin uzunluğu ile deprem sonrasında alt ve üst yapının büyük ölçüde yok olmasının yatırım iklimi için oluşturduğu olumsuzluklar düşünülerek, Sakarya ve Düzce illerine uygulanacak teşvik unsurlarının 31.12.2010 tarihine kadar uygulanması amaçlanmıştır.

Depremi ardından yaşanan 5 yıllık süreçte yürürlüğe giren yasal ve yönetsel düzenlemeler Sakarya'nın deprem öncesindeki ekonomik ve sosyal düzeye ulaşmasını sağlayamamıştır. 5084 sayılı Yasada yapılan bu değişiklikle bir uygulama hatası giderileceği gibi, aynı zamanda doğal afetlerin ardından Türk halkının toplumsal dayanışmasının da gereği yerine getirilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1.- Gerek deprem, gerekse ardından yaşanan ekonomik kriz Sakarya'nın üretim gücünün büyük ölçüde yok olmasına neden olmuştur. Deprem sonrasında yapılan yardımlar ile konut, işyeri ve alt yapı inşaatlarının baz alınan 2001 yılı için fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarının belirlenmesinde hesaba katılması, Sakarya'nın GSYİH rakamlarının gerçek tabloyu yansıtmamasını beraberinde getirmiştir. Bu nedenle, Sakarya ilinin de 5084 sayılı Yasada yer alan teşvik unsurlarından yararlandırılması öngörülmektedir.

MADDE 2.- 1999 yılındaki depremlerde büyük zarar gören Sakarya ve Düzce illerindeki alt ve üst yapı eksiklikleri yatırımların bu illerimize yönelmelerinin önünde bir engeldir. Ciddi istihdam yaratıcı nitelikteki yatırımların fizibilite ve yatırım sürecinin oldukça uzun bir süre aldığı göz önünde bulundurularak 5084 sayılı Kanunun 3, 4 ve 6 maddelerinde yer alan teşvik unsurlarının Sakarya ve Düzce illerinde 31.12.2010 tarihine kadar uygulanması öngörülmektedir.

MADDE 3.- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4.- Yürütme maddesidir.

**YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1. - 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarı 1500 ABD Doları veya daha az olan iller ile 1999 yılında meydana gelen depremlerden zarar gören ve 2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarı Türkiye ortalamasının altında olan illeri,

MADDE 2. - Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2 – Bu Kanunun 3, 4 ve 6. maddelerinde uygulamanın son bulacağı tarih olarak belirlenen 31.12.2008 tarihi, 1999 yılında meydana gelen depremlerden zarar gören iller için 31.12.2010 tarihi olarak uygulanır.

MADDE 3. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Gündüz DİNÇER
Kanunlar ve Kararlar Müdürü